

Številka: 290.

LDU Beograd, 22. dec. Presburo
poroča iz Aten: 1800 armenskih begun-
cev je prišlo v Atene. Pričakuje se pri-
hod nadaljnjih begunccev. Vlada je do-
volila nov kredit za pomoč beguncem.
Po vestih iz Smirne so kemalisti odve-
dli iz mesta Sparte 500 grških otrok od
10 do 15 let.

rastkov enotne vsedrjavne stranke razvile strogo programatično ločene samostojne stranke, katerih vsaka je stremela za tem, da pride do neomejene moči, tako da brez kompromisa potlači svoje nasprotnike. In tako je postal parlamentarni sistem hvaležen služabnik absolutizma majoritete. Minoritetna stranka je stopila lahko v opozicijo napram majoritetni, lahko je pričela tudi z obstrukcijo, toda bistvenega uspeha vendar ni mogla doseči. Strankarsko-politična secesija pa je šla še dalje, in je komaj v pričetku razcvita, tako da bo v bodočnosti dosegla najbrže še velike dimenzije.

Mi v Jugoslaviji, ki je bila zgrajena na parlamentarni podlagi, imamo že danes toliko strank, da ni nobena dovolj močna, da bi sama prevzela vladno v svoje roke, radi tega je majoritetna vlada pri nas nemogoča ter je sestavljanje vlad odvisno vedno od koaliranja raznih skupin, ki so si vsaj v najvažnejših načelnih vprašanjih, če ne popolnoma edine, pa vsaj kolikortoliko sorodne. Najmočnejši stranki sta pri nas demokratska in radikalna, toda obe sta približno enako močni in če bi hoteli ena drugi brezpogojno nasprotovati, bi najbrže sploh ne bilo mogoče sestaviti parlamentarne vlade. Obe stranki pa stojita vsaj v najvažnejšem našem vprašanju na enem in istem stališču, to je na državnem ujedinjenju, kakor je bilo izvršeno ob prevratu l. 1918. Ker so vse ostale stranke razen samostojnih kmetov, muslimanov in še par drugih manjših skupin, odkrito na protijedinstvenem, separatističnem stališču, ki bi pomenilo, ako bi prišlo do prostega razmaha, razpad naše komaj nastale narodne države, je torej vsaka druga razen demokratsko-radikalne koalicije s samostojnimi kmeti in muslimani nemogoča. Ti dve stranki sta iz najvišjega državnega interesa prisiljeni na skupno delovanje, čeprav trpi pri tem njuna strankarsko-politična individualnost in čeprav sta si n. pr. v socialnih vprašanjih najhujši nasprotnici.

To skupno delovanje demokratske in radikalne stranke je za obstoj države same neobhodno, za razna socialna in druga vprašanja pa več ali manj škodljivo. In tu tiči jedro naših neprestanih kriz, ki pa končajo končno vendar tako, da ostane pri starem — pri demokratsko-radikalni koaliciji, ker drugega izhoda sploh ni, ako noče edinstvu zvesta skupina strank prepustiti države njenim sovražnikom separatistom. Krizo povzroča socialna nasprotstva. Vlada demisionira in potem se prične pogajanja za sestavo nove vlade, prične se ono ubijanje nasprotstev, ki pa konča končno s tem, da se nasprotstva ne ubijejo, ampak samo potlačijo za nekaj časa, dokler zopet ne

prerastejo obema skupinama čez glavo in ne povzročijo zopet nove krize. To je zlo, vsled katerega trpi naše javno življenje, toda kdo je kriv tega zla? Oni, ki so s svojo zločinsko separatistično in protidrjavno težnjo prisilili demokrate, da se v ohranitev edinstvene države združijo z radikali. To je zlo, toda neobhodno potrebno zlo, ker tišči k tlom drugo še večje zlo — razkosanje države po separatistih.

Anonymus.

Vprašanje dopisnih uradov.

V naši državi imamo poročevalsko službo uravnano skrajno pomanjkljivo, tako da je skoro nezmožna izvršiti svojo veliko nalogo. Ne glede na to, da nimamo lastne državne agencije za inozemstvo, tako da dobiva veliko svetovno časopisje poročila o dogodkih v naši državi potom privatnikov, ki resnico deloma zabrišejo, ali pa popolnoma potvori, nam manjka tudi enotna notranja poročevalska organizacija. V Beogradu imamo takozvani državni »presbire«, ki pa posluje tako birokratično, da je radi tega čisto brez haska. Temu pa se tudi ni čuditi, če upoštevamo, da sede v njem večinoma gospodje, ki so prišli na to mesto po protekciji in ne po osebnih zaslugi ter jim je ta služba le nekaka sinekura, dočim jim je glavni poklic udejstvovanje zunaj te službe. Poleg tega državnega »presbireja« pa imamo še dopisne urade deželnih vlad v Zagrebu, Ljubljani itd. s podružnicami, katerih ena se nahaja tudi v Mariboru. Njihovo poslovanje pa ni mnogo ali pa prav nič boljše kakor ono »presbireja«. Časopisje, ki bi bilo navezano samo na te dopisne urade, bi na važna poročila iz Beograda itd., katera dobi privatno v nekaj urah, čakalo lahko po tri dni. Zgodilo se je že čisto, da smo dobili od avstrijskega, torej inozemskega dopisnega urada na Dunaju prej poročila iz Beograda, kakor pa direktno iz Beograda preko Ljubljane v Maribor. Dnevno pa se dogaja tudi, da nam dopisni urad dostavlja poročila, katera smo čitali že v beograjskih in zagrebških listih, ki rabijo najmanj 24 in še več ur, predno prispejo do nas in katera moramo potem seveda vrči v — koš. Če je tako delo vredno truda in stroškov, ki so zvezani z njim, to lahko vsakdo sam presodi. Tako poročevanje je naravnost smešno, da ne rabimo za to še hujšega izraza.

Proti temu »poslovanju« dopisnih uradov se je naše časopisje pritožilo že nešteto krat, tako javno, kakor tudi privatno, toda prejele je vedno en in isti odgovor: Potrpajte še nekaj časa, v kratkem bo bolje, ker se poročevalska služba reorganizira in centralizira! S to obljubo so nas tožili že par let, ob-

ljubljene organizacije in centralizacije pa le ni hotelo biti. Mesto tega nas je sedaj iznenadila vest, da namerava vlada dopisne urade sploh ukiniti. Tako hočejo sedaj modri Salomoni radikalno ozdraviti vprašanje poročevalstva. Mesto, da bi bolnika, ki je sicer zmožen življenja, operirali, ga hočejo enostavno spraviti s sveta. Proti tej nameri se mora dvigniti vse naše časopisje brez razlike, v akcijo pa mora stopiti tudi U. J. N. in predvsem člani — poslanci. Dopisni uradi morajo ostati, ker bi sicer nastala v našem poročevalstvu anarhija, katero bi na škodo našega javnega življenja in države izrabljali razni zasebniki. Dopisne urade imajo vse kulturne države, ker se zavedajo njihovega pomena in s tem, da bi jih mi ukijali, bi se sami avrstili med nekulturne. Toda ti dopisni uradi se morajo temeljito organizirati. Ta reorganizacija pa se mora izvršiti v tej smeri, da se vse poročevalsko delo centralizira tako, da se mesto impotentnega »presbireja« ustanovi močna in sposobna državna poročevalska agencija, ki bo imela svoje podružnice po vseh večjih centrih naše države in ki bo s privatnimi poročevalci konkurirala, ne pa capljala tri dni za njimi in ki ne bo le strigla vesti iz beograjskih in drugih listov, ampak preskrbovala originalna poročila. Ta centralna državna agencija pa mora prevzeti tudi informiranje inozemstva o dogodkih v naši državi. To je naša zahteva in mislimo, da tudi zahteva vsega jugoslovenskega časopisja in javnosti.

Politične vesti.

* Izmišljene vesti. V Parizu se je ustanovil makedonski odbor, ki je razvil obsežno agitacijo v vseh evropskih državah za neodvisnost Makedonije. Nekateri listi so prinesli vest, da je češkoslovaški poslanik v Parizu, dr. Osusky, član tega odbora. Beograjsko poslanstvu odločno dementira to vest, ker je popolnoma izmišljena. Cisto izključeno je, da bi se kateri češkoslovaški odgovorni činitelj pridružil gibanju, ki gre za tim, da se Makedonija odtrga od jugoslovenske države.

* Lloyd George in eksploatacija Rusije. Na sestanku med Lloyd Georgeom in Briandom se je pretresalo tudi vprašanje gospodarske obnove Rusije v zvezi z nemškimi reparacijami. To je znani Stinnes-Rathenauov načrt o velikanski eksploataciji Rusije s sodelovanjem nemške industrije, ki je po svojem značaju eden največjih kapitalističnih poskusov v zgodovini. O tem načrtu smo že opetovano razpravljali v našem listu. Doslej še ni znano, kaj sta sklenila visoka državnik glede tega predloga. Izgleda, da bo o njem razpravljala velika

gospodarska konferenca, katero namerava sklicati Lloyd George.

Dnevna kronika.

— Odlikovanje. Nj. Vel. kralj je odlikoval poslanca demokratske stranke, Slavka Sečerovala z redom Sv. Save III. stepana.

— Smrtna kosa. V Rošpahu je umrl delovodja Južne železnice in hišni posestnik Franc Oblak. N. p. v m.

— »Enakost« piše o dejtvi Slovenije v svoji zadnji številki med drugim tudi sledečo: »Klerikaleci so (svojičas) hoteli nabirati podpise ter sklepe občinskih odborov po deželi za nedeljeno Slovenijo. Takrat niso nič govorili o mariborski in ljubljanski oblasti, marveč izključno o nedeljivosti Slovenije. Ali sedaj ne upajo več klerikaleci med ljudstvo (na štajerskem) z nedeljivostjo, sedaj so pa prevzeli klerikalno vlogo Kranjci ki branijo nedeljivost Slovenije. Nedvomno je na štajerskem vse brez razlike stranke za lastno oblast. Hudo je to samo za klerikalne voditelje. Za nas kot stranko (socialno demokratsko), bi bilo morda tudi boljše če se ne bi delilo, ali ustava je tu in sedaj ne gre izjeme delati, marveč jo izvesti do pičice.«

— Novoletno darilo pisatelju Stritarju. Uradništvo ljubljanske podružnice »Jadranske banke« je poklonilo pesniku Josipu Stritarju 100.000 avstr. K kot novoletno darilo.

— Kr. ministrstvo za pošto in brzojav je dovolilo, da se smejo vintjete in koliki družbe sv. Cirila in Metoda in Jugoslovenske Matice nalepljati na poštna pošiljke.

— Ruška kočja je sploh skozi celozimo odprta. Čez praznike bo pa oskrbovana kakor poleti. Tudi so pripravljene vse sobe in postelje v Planinki in Cuvajevi koči. Podravska podružnica SPD.

— Razpis učiteljskih služb. Z rokom vlaganja prošnji do 15. januarja so razpisane v mariborski okolici sledeča definitivna učiteljska mesta: Sv. Duh na Ostrem vrhu, služba nadučitelja in učitelja ali učiteljice; Fram, služba nadučitelja; Sv. Jakob v Slovgorju, služba učitelja in učiteljice; Jarčina, služba učitelja in učiteljice; Sv. Jurij ob Pesnici, služba učitelja ali učiteljice; Zgornja Kungota, služba učitelja ali učiteljice; Sv. Marjeta ob Pesnici, služba učiteljice; Sv. Martin pri Vurbergu, služba učitelja in učiteljice; Rače, služba nadučitelja; Reka, služba učiteljice; Svečina, služba učiteljice; Sv. Martin na Pohorju, služba za učitelja in učiteljico; Makole, služba za učitelja in učiteljico; Slov. Bistrica, službi dveh učiteljev na deški petrozrednici; Sv. Venčesl, služba učitelja ali učiteljice.

Božič.

Češko spisal Gamma. Prev. B. Borko.

(Konec.)

Srečanje.

Veter je pihal po zasneženih ulicah velikega bogatega mesta. V tem metožu je obstal pred marmornim portalom neke palače berač. Čuden berač! Pogledal si mu v obraz, pa se ti je zdelo, da je njegov pogled čisto poseben. Velike temne oči so zrlle jasno in mirno z bledega obraza, obrobjenega z dolgimi črnimi lasmi in zanemarjeno brado; izpod starega ponošenega površnika se je dvignila drobna suha roka, da bi pritisnila na električni zvonec.

A ni zazvonila. V istem trenutku so se neslišno odprle duri in na ulico je stopil starejši gospod v dragocenem kožuhu, s cilindrom na osiveli glavi. S kockastimi galoši je previdno stopical po snegu in se oziral na okrog, da bi opazil kočijo. Vsa njegova zunanost je pričala o zadovoljnem, telesne sreče in užitka sitem človeku; z obraza, na pol skritega v toplem ovratniku, so gledale bistre oči, ki so izdajale živo zanimanje za lepi spol.

Zdajci je ugledal tik sebe v stari površnik zavitega berača. Oči so se uprle v njegov obraz in ves začuden je dvignil obe roki pred svoj lepo okrogli trebuh, pogledal še enkrat v čudne filozofke oči nenavadnega berača, ter dejal:

»Zares! Nisem se zmotil! Koliko let je že od tona, kar sva se videla zadnjič? Ahasver, če se čem predstaviš... Kako, ne spoznaš me? Glej, kako daleč pripeljejo načela... Oba sva sinova onega naroda in iste dobe. In vendar! Jaz danes vladam nad ljudmi, kot zastopnik zdravega načela, ti pa kot fanatist in sentimentalnež, zagovornik nezdravega načela tavaš v starem razcepanem površniku po svetu in beračiš celo pred Ahasverovimi vrati. Kaj? Ne odgovarjaš? Stari gospod v dragocenem kožuhu se je nagnil proti beraču, mu za trenutek zrl v obraz in nato nadaljeval:

»Verjemi mi, ko sem te tistokrat spodil s svoje klopi — saj se spominjaš, kako si se oveteval — te nisem podil iz sovraštva do tvoje osebe, nikakor ne! Sovražil sem v tebi načelo, ker sem se prepričal, da je to načelo pogubno, protikulturno. Prosim te, takšni fantastični nazori! Ljubiti bližnjega, kakor samega sebe! Ali je to sploh mogoče? Mar hočeš, da bi bil človek res nadčlovek? ... Ne se zoperstavljati zlu — glej, to bi bilo dobro, toda le za eno vrsto ljudi, veš, za ono, ki vozi in gara za nas! Potem pa takšne misli: ako ti kdo hoče vzeti suknjo, daj mu še plašč! Taka pravila vendar ne morejo veljati za vse ljudi marveč zopet samo za spodnji del! Pa ko bi bilo samo to! Ti si imel druge, nevarnejše nazore. Govoriti resnico ne glede na osebo in na čas! Ne se strbjeti za jutri, ne se

brigati za življenje in si trti glavo s skrbmi, kaj bomo jedli, pili in s čim se oblačili — glej, mar to niso proletarski nazori, čisto prevratni, naperjeni proti kulturi in proti urejeni družbi? Pa tiste kuriozne primere, da baje tudi ptiči ne sejejo in ne žanjejo! Da, toda požro to, kar je človek zanje nasejal in našel! Ali pa te famozne poljske evetlice! Imaš li v svojem luknjašem površniku, pri 30 stopinjah C. še vednotakšne nazore, kakor nekoč? Tudi je premoženje ti je bilo, kakor lastno! Spomni se kako si pošiljal svoje prišaste k čisto neznanemu človeku na večerjo in k drugim zopet v hlev po privezanega osla. Glej, to je čisti komunizem, ki bi porušil ves red na svetu! Kakor pravim, protikulturna načela. Zaradi tega sem vstal proti tebi!«

Za trenutek je stari gospod umolknil in zrl ostro v berača.

»Ne odgovarjaš? Mar nimam prav? Jaz sem, to ti povem s ponosom, vedno gojil kulturno načelo, zdravo, kristno načelo! Nobena nesmiselna ljubezni do ljudi! Treba jih je trdo cesladi in poditi z bičem, da bi vlekti še naprej velikolepi voz kulture! Nisem jim postavil nemoralnega pravila: Ne delajte! ampak: Mnogo delajte, delajte, vedno delajte! Samo na ta način spraviš ljudstvo dalje! Vzpenjaj se k bogastvu, pri tem pa skrbno neguj sosedovo siromaštvo, a ne le siromaštvo, ampak tudi stražanje, glad in bedo. Kajti to so močne ostroge napredka. Logično:

čim večje siromaštvo, tem ostrejši in silnejši je napredek!

»Še vedno molčiš! Morda me sovražiš? Glej! Moja mrznja se je že skoraj ohladila. Da, mi smo zmagovalci! Pa saj je vse to komično. Dal sem se pokrstiti, sem čisto dober kristjan, kakor smo sploh vsi... mar ni vse to smešno? Ali me zares sovražiš?

»Ne, je odvrnil berač. »Kajti ti si bil potreben. Jaz sem se pojavil na svetu, kakor luč iz daljne bodočnosti; jaz sem cilj in bodočnost človečanstva. Toda to je veliki zakon: ljudstvo revolucije proti svojemu namenu in svojemu cilju, po zakonu zanika vse, kar mora hoteti; zato se zoperstavlja tudi temu, kar bo tako preje premagalo lastni odpor in si potem osvojilo za vedno svoje najdražje imetje. Ti si bil in ostaneš ta negacija, ki je potrebna!«

»Oho, oho! se je zasmejal stari gospod. »Ti tedaj misliš, da boš navsezadnje zmagal nad menoj? Da se bo na svetu uresničil tvoj fantastični ideal o bratstvu vseh ljudi na zemlji, da se bo vtelesil tvoj sentimentalni nadčlovek?«

»Amen, tako se zgodi!«

»Toda...«, je zmagovito povdaril stari, vbadajoč svoje oči v blede stare čev obraze, toda... takrat bodo vrgli naju oba med staro šaro!«

»Da, takrat bodeva premagana oba.«

— Odbor Slovenske Solske Matice ima svojo dne 28. t. m. ob 15. uri popoldne v pisarni I. deške ljudske šole v Ljubljani.

— Tečaj za analfabete. Minister za prosveto je odredil, da se po vsej državi ustanove tečaji za analfabete, kjer bi bilo to potrebno. Vojaške analfabete poučujejo ljudskošolski učitelji.

— Nove bankovce po 5000 in 50.000 K je sklenila izdati avstrijska vlada. Izdali se bodo najbrž že v drugi polovici meseca januarja 1922.

— Spominska knjiga Pragi. Predsednik pariškega občinskega sveta gospod M. Caire je obvestil praškega župana, da bo mestna občina pariška poklonila Pragi spominsko knjigo.

— Velika ponovitev v Budimpešti. Jurij Vida, komesar budimpeštanske borze je izjavil od raznih tvrdk več milijonov kron ter nato pobegnil s svojo »prijateljico«, neko plesalko iz Budimpešte.

— Slovenski gojenci v Srbiji. Ministrstvo za poljedilstvo je sklenilo na svoje stroške sprejeti šest slovenskih gojencev v srbske poljedelske šole in sicer po dva v Kraljevo, Sabcu in Bukovini.

— Ponarejevalci denarja na Dunaju. Dunaj je postal zavetišče raznih elementov, katerim so postala domača tla pregorka. Te dni so prijeli dolgozasledovano družbo ponarejevalcev denarja, ki je ponaredila za 6 milijonov dolarjev ameriških in čeških bankovcev.

Mariborske vesti.

Maribor, 23. decembra 1921

m Božična številka »Tabora«. Ki izide jutri zvečer, bo nenavadno obsežna in zanimiva. Posebno opozarjamo na božično prilogo, ki bo na 4 straneh prinesla obilo lepega in duhovitega čtiva. Sezite vsi po nji!

m Polemika o našem gledališču. — Današnja »Jugoslavija« prinaša pod tem naslovom kratek opis o razpravljanju o našem gledališču ter vprašuje med drugim tudi, zakaj »Tabor« ne piše več o predstavah. Ker bi vtegnil kdo misliti, da res nečemo pisati, moramo konstatirati resnici na ljubo, da smo pisali o vseh predstavah razen o dveh, od katerih je bila ena opereta. Uredništvo je naprosilo par gospodov, da bi pisali o glasbenih predstavah, toda žal brez uspeha. V Mariboru menda sploh ni človeka, ki bi hotel pisati kritike. — Kar se pa tiče dram in komedij je pisal naš kritik skoro o vseh premjerah; o vsaki reprizi pa se vendar ne more pisati. Pri tem pa se mora upoštevati, da smo imeli v cellem decembru eno samo premijero. O predstavah se more pisati le tedaj če se vršijo, če se pa ne vršijo, je menda dovolj jasno, da se ne more pisati. Je pa tudi še nekaj drugega; pisati vedoma neresnico in hvaliti slabe vprizoritve, kakor to delajo nekateri, za človeka, ki hoče biti resničen, ni mogoče, če pa piše resnico, potem ga ni mogoče, da bi napade toliko ljudi, da bi polemiziral z njimi lahko deset let, ker dobi na stvarne dokaze otroškostne in zlobne zafrakcije zakotnih mazačev, ki se seveda niti ne upajo podpisati (primer zadnja »Enakost«). Za tako delo za gledališče se bo zahvalil tudi največji idealist.

m Naknadna zaprisega. V sredo je okrajni glavar g. dr. Lajnič zaprisegel naknadno vse ono uradništvo, ki se svojčas radi bolezn ali odsotnosti ni udeležilo slavnostne zaprisege. Cerkveni obred je izvršil kanonik Janežič. Med naknadno zapriseženimi sta se nahajala tudi gg. dr. Verstovšek in ravnatelj Voglar.

m Ljudska knjižnica bo poslovala tudi na božično nedeljo, da omogoči občinstvu čitanje med prazniki. Naj bi javnost tudi primerno vpoštevala to idealno požrtvovalnost knjižničarjev s prispevki za povzdigo knjižnice. To bo za vsakega rodoljuba najčastnejše božično darilo.

m Nabavni prispevki mestnega uradništva. Po sklepu občinskega sveta dobe oženjeni uradniki 4000 K, oženjeni brez otrok 3000 K, sameci pa 2000 K.

m Otvoritev klub-bara. Velike Lavarne se vrši v nedeljo popoldne z družinsko čajanko. Klub-bar bo opremljen

jako krasno in bo prava privlačnost za Maribor.

m Podružnica S.P.D. v Mariboru. Danes v petek 23. zvečer ob 20. uri je v klubovi sobi Grajske kleti sestanek veseličnega odseka za planinski ples in pohorski sejm. Vabijo se vsi, že prej vabljeni gospodje in tudi oni, ki bi sicer hoteli sodelovati v tem veseličnem odseku, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

m Silvestrov večer. Železničarsko pevsko društvo »Drava« priredi svoj letošnji Silvestrov večer v vseh prostorih Narodnega doma. Spored: 1. Mešan zbor: Bratci veseli vsi; Na Gorenjskem je fletno; Po Savci, po Dravci. 2. Moški zbor: Vasovalec; Je pihnila luč; Miha. 3. Solospjev; Skoz ključavnico. 4. Tercet: Iz pepelke. 5. Duet: Spoved. 6. Zenski zbor: Na kraljevem dvoru. 7. Soloigra: Kakšen gospod takšen sluga. 8. Mešan zbor: Odlomek iz Rokovnjačev. 9. Alegorična slika: ob 24. uri. 10. Prosta zabava s plesom. Svira mariborski salonski orkester in tamburaški zbor Z. J. Z. Začetek točno ob 20. uri zvečer. Vstopnina v dvorano 3 Din., na galeriji 1½ Din. Večer se vrši pri pogrnjenih mizah. K obilni udeležbi vabi odbor.

m Vstopnice za Silvestrov večer pevskega društva »Drava« se dobe tudi v upravi »Tabora«.

m V veselje družbi trgovca g. Vinokota Hmelaka, katerega je pred kratkim obiskala štorklja ter mu prinesla krepkega Vrpavca, so darovali gg. Kostial, Kurinčič, Jagodič in drugi 250 K za Jugoslovansko Matico! Ziveli!

m Ples zelenega križa se vrši neprekidno dne 5. januarja 1922 v Götzevih dvorinah v Mariboru ter tvori najslajnejši del predpustnih prireditev. Prvič stopa novoustanovljena podružnica mariborskega lovskega društva pred slavno občinstvo ter mu daje priliko, pokloniti se gospodu »Pustu« in staviti primerno davščino gospej »Humanitas« v razpolago. Pripravljalna dela za odlično in obenem prijetno prireditev so na polnem teku in trdno upamo, da ji je popoln uspeh zagotovljen.

m Ne zamudite prilike ter si pravčasno preskrbite za praznike dobro dalmatinsko kapljico, katere se dobi le pri Josipu Povodniku, trgovina z vinom, Vojašniška ul. 4, blizu starega mosta. 2073

m Zadruga brivcev naznanja, da so brivnice na božični dan zaprte, na Stefanovo pa so dopoldan odprte.

m Mariborska podružnica Zadrugne banke proslavlja te dni svoje prvo obletnico, odkar se je naselila v našem mestu.

m Vsem prijateljem glasbe priporočamo kot primerno božično darilo nakup »Klavijskih skladb« našega tržaškega rojaka g. prof. Vasilija Mirka.

m Male tatvine. Tekom včerajšnjega dne je bila vkradena ge. L. O. posteljna pogrinjčica, ge. F. J. dve posteljni rjuhi, ge. N. D. v bolnici pa predpasnik, rufa za glavo ter žepni robec v skupni vrednosti 215 K.

m Radi razgrajanja sta bila včeraj aretirana pijana železničarja R. N. in S. S. ter poplačana s primerno kaznijo.

m Tatvine v delavnici Južne železnice. V sredo se je vršila pred kazenskim sodiščem razprava radi tatvine bakra v delavnici na koroškem kolodvoru. Delovodja Hofer toži delavca Vakeja, ker ga je osumil tatvine bakra. Razprava je bila radi nadaljnjega poizvedovanja prekinjena.

m Radičevci v Mariboru. Kakor poroča »Slov. Narod«, so se mariborski Nemci baje zafekli pod okrilja »odrešenika« Radiča ter baje zelo mnogo darovali za narodno darilo za njegov rojstni dan. Med njimi je baje več uglednih mariborskih trgovcev in bivših častnikov iz Hrvatske. Nameravali so baje celo prirediti shod, vendar pa so se omejili samo na zaupne sestanke. Torej imajo mariborski Nemci zopet več upanja, da se bodo osvobodili izpod jugoslovenskega »jarma«.

m Nesreča ali samomor? Dne 22. t. m. krog 23. ure so našli na mestu, kjer se odeepi proga na koroški kolodvor od glavne proge Maribor-Ljubljana, mrtveca, čigar identiteta se doslej še ni mogla ugotoviti. Mož je 36-40 let

star, visoke, močne postave, okroglega obraza, ima črne, kratko prstrižene brke ter ima na sebi zimsko spodnjo in karirano gornjo srajco, črno obleko, rujavé čevlje in zelen klobak. V žepu je imel »Tabor« in »Marburger Zeitung« z dne 23. t. m., rožni venec in neko zaponko. Leva roka je popolnoma odrezana od trupla, desna noga, ki je popolnoma zmečkana, je ležala kakih 10 m, klobuk pa 30 m daleč od trupla. Najbrž ga je povozil v tem času iz Ljubljane prihajajoči vlak. Kako se je nesreča pripetila, še ni dognano. Kljub temu, da je prehod na tem mestu strogo prepovedan, ga uporablja še mnogo ljudi. Mogoče je vsled neprevidnosti prišel pod lokomotivo, ki je oškropljena s krvjo, obstoja pa sum, da je v samomorilnem namenu skočil pod vlak. Mrtvec ima na prsih v bližini srca tri velike že malo zaceljene in izvedeniško obvezane rane. Ker v zadnjem času noben tak slučaj ni prijavljen, vprašajo vsi, ki jim je o teh ranah kaj znano, da to prijavijo policijskemu komisarijatu.

m Male nesreče. Dvanajstletnemu ljudskošolskemu učencu Feliks Jurku, stanujočemu na Vojašniškem trgu je padel v soboto z neke strehe na glavo velik kos ledu ter mu zadal močno krvavečo rano. — Osemnajstletni Jurij Balog, trgovski nastavljenec, stanujoč na Koroški cesti šte. 19 je izpodrsnil v sredo zvečer na ledeni cesti ter si pri padcu izpahnil desno roko. Devetnajstletnega Franca Rečnika, zaposlenega pri pivovarni Tschelligi je pri navrtanju avtomobila vdarila navrtilna kluka po desnem kolenu ter mu zadala močno rano. — Rešilni oddelek je podelil vsem trem prvo pomoč.

m Nesreča. V splošno bolnišnico so pripeljali iz Zgornjega Dupleka veleposestnika Vilčnika. Vilčnik je med vožnjo padel tako nesrečno s sani, da si je na dveh mestih zlomil nogo.

m Nesreča starke. Dvainosemdesetletna starica Marija Gradišnik, stanujoča v Linhartovi ulici št. 20 je padla v svojem stanovanju tako nesrečno, da si je izpahnila nogo. Rešilni oddelek ji je podelil prvo pomoč ter jo prepeljal z rešilnim vozom v splošno bolnišnico.

m Velika kavarna. V petek, dne 23. decembra gostovanje g. J. Povheta. Senzacionalni spored!

m Kavarna Central. Danes koncert salonskega orkestra Perc-Comelli, začetek ob 8. uri. 1751

Ptujske vesti.

m Grozen dvojni umor v Slomih. Posestnik Vesenjak v Slomih pri Polensaku, okraj Ptuj, se je podal v torek 20. t. m. ob 6½ zjutraj na živinski semenj v Ptuj. Doma je pustil mater Terezijo, ženo Albino in šest tednov starega otroka. Ko se je mož vrnil nekako ob 18. uri popoldne iz Ptuja, je našel v sobi na tleh ležečo mrtvo svojo ženo zabodeno v prsa in trebuh, na postelji pa je ležala njegova mati ubita z vdarci s sekuro po glavi. Otroka je pustil stotilec živega. Stotilec je po končanem umoru vzel nekaj močve obleke, ter iz podstrešja par klobas. — Neki osumljenec je že v zaporu.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Nedelja 25.: Ob 15. uri »Poljska kri«. Izven ab. — Ob pol 20. uri »Oče«, delavska predstava ob polovičnih cenah.
Ponedeljek 26.: »Svet«. Izven ab.
Torek 27.: »Poljska kri«. Ab. A.
Četrtek 29.: »Za narodov blagor«. Ab. B.
Petek 30.: »Oče«. Ab. C.

— 0 —

Dramatična šola. Pouk v petek, dne 23. t. m. ob 19. uri.

Kino.

Mestni kino. »Boj z razbojniki«, detektivska drama v 6. činih z M. Landa in R. Schürzel v glavni vlogi se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

I. mariborski bioskop. V nedeljo, ponedeljek in torek božičen program. — Predvaja se prvovrstna senzacija »Zračni ropar«. Vsebinsko tega filma tvorijo vrtolomne akrobatske točke. Glavna

igralca Harry Hilla odlikujejo neverjetne zrakoplovne spretnosti, tako da premaga z lahkoto in eleganco vse težkoče. Glavno žensko ulogo igra slavna Mary Lindt. V sredo, četrtek in petek borba za svetovno prvenstvo boksanja med Dempseyem in Charpentierom.

Gospodarstvo.

Borza 22. decembra.

Zagreb, devize: Berlin 149—152, Milan izplačilo 1185—1195, ček 1185, London 1085—1110, Newyork kabel 255—259, ček 257, Pariz 2100, Praga 363—370, Švica 1050—1080, Dunaj 540—550, Budimpešta 43—44. — Valute: Dolarji 253—254,50, rublji 19—21, češke krome 340—350, funti 1060—1080, napoleoni 990, marke 165, leji 205, lire 1190.

Curih, devize: Berlin 287, Newyork 513, London 2152, Pariz 40,70 Milan 23,05, Praga 7,20, Budimpešta 0,80, Zagreb 2, Varšava 0,18, Dunaj 0,19, avstrijske zlogosane krome 0 10.

Agrarno vprašanje.

Na kongresu radikalne stranke je govoril minister Krsta Miletič o agrarnem vprašanju v naši državi ter je med drugim izjavil, kakor piše »Slobodna Tribuna«, sledeče:

Površina naše države meri 29.436.600 ha; od tega je skupno obdelane zemlje 9.487.120 ha. Brez lastne zemlje je v Srbiji 325.404 kmečkih družin 31.000; v Bosni od 247.957 družin 25.000, v Hrvatski in Slavoniji od 436.000 družin okoli 30.000 in 53.886 družin ima manj kot en orla lastne zemlje. Iz drugih krajev manjkajo točni podatki. Radi tega razmerja bi se moralo agrarno vprašanje reševati kot pereče državno vprašanje. Toda vršila se je nekaka strankarska licitacija.

Vse delo se je vršilo v okvirju in po načelih začasnih odredb. V Bosni in Hercegovini so se uredile razmere z uredbo o finančni likvidaciji agrarnih odnosov in z uredbo o beglučih posestvih. S prvo uredbo se je oprostilo 111.103 družin agrarne podložnosti.

Velik problem, ki je tudi že dozorel za rešitev, je nastopni: 1. ugotovitev prostih državnih kompleksov, ki pridejo v poštev za agrarno reformo; 2. ureditev vprašanja uporabe državnih in zasebnih gozdov in pašnikov.

V Dalmaciji so agrarne razmere zelo različne. Likvidacija dosedanjih agrarnih razmer v Dalmaciji je pa sedanjih predpisih nemogoča. Samo potom zakona se more natančno določiti čigavo lastništvo naj se smatra za kmečko, oziroma kmečkemu podobno in čigavo kolonatsko.

Na Hrvatskem, v Sloveniji in v Vojevodini se je šlo predvsem za likvidacijo veleposesti. Rezultat dosedanjega dela je sledeči: Na Hrvatskem je oddano začasno v najem agrarnim interesentom 191.893 oralov zemlje, za kolonizacijo dobrovoljcev pa se je porabilo 27.408 oralov; skupno je torej razdeljeno od veleposestnikov 159.302 orala zemlje. V tem področju je dosedaj zaseženih 365 veleposestev, kojih skupna površina meri 284.559 oralov. V Sloveniji so razmere skoraj iste, kakor na Hrvatskem. Zaseženih je dosedaj 237 veleposestev s skupno površino 183.290 ha. Od tega je obdelane zemlje 31.200 ha, ostalo pa so gozdovi. Dosedaj je v Sloveniji razdeljeno 16.092 ha zemlje med 23.801 družin. Vsi gozdovi pa so pod državnim nadzorstvom in eksploatacijo ter dobivajo iz njih agrarni interesi drva in les po nizki ceni. Tudi v Vojevodini se je postopalo na isti način. Ta zemlja je razdeljena med siromašne kmete in koloniste.

Nadaljna kolonizacija je mogoča le s pomočjo Agrarne banke. Nujno potrebno pa je, da se v smislu principov, izraženih v vidovdanski ustavi, izvede zakon o likvidaciji agrarnih odnosov. V Južni Srbiji, v Dalmaciji in naposled zakon o likvidaciji veleposestev, s katerimi se bode uredilo tudi vprašanje odškodnine dosedanjim lastnikom in vprašanje kolonizacije. Za osnivanje teh zakonov je sestavljena posebna komisija, ki je že započela s tozadernim delom.

Avstrijska finančna odredba.

LDU Dunaj, 21. dec. Zvezni finančni minister je izdal provizorno naredbu, po kateri se inozemska plačilna sredstva v svrhu spekulacije ali oddaje premoženja ne smejo niti pridobivati niti odnati.

Bratstvo jugoslovenskih in čeških Sokolov.

Praga, 19. decembra.

V veliki žofinski dvorani se je vršil na čast jugoslovenski sokolski delegaciji in članom odbora Češke obce sokolske lepo uspeli prijateljski sestanek Sokolstva Velike Prage, ki se je razvil v pravo manifestacijo slovanske vzajemnosti. Dvorana in galerija so bile natlačene polne, ko so stopili v dvorano, dragi jugoslovenski gostje dr. Ravnihar, starosta jugoslovenske sokolske zveze dr. Lazar Car, dr. Murnik in dr. Riko Fuchs v spremstvu staroste Češke obce sokolske in članov predsedstva. Burnemu aplavzu, s katerim jih je občinstvo sprejelo, ni hotelo biti konca. Sokolski večer je otvoril starosta dr. Scheiner, ki je toplo pozdravil predvsem jugoslovenske brate, s katerimi spaja Cehe staro, že tolikokrat preizkušeno prijateljstvo, nadalje je pozdravil tudi ruske dijake, ki študirajo v Pragi in tu spoznavajo slovansko dušo, da bodo potem postali svetovalci ruskega ljudstva in podpora svete Rusije. Končno je pozdravil jugoslovenske dijake, ki so napolnili središče dvorane. Na to je govoril brat Santel, starosta jugoslovenskega Sokola v Pragi; za pozdrave se je zahvalil tudi zastopnik ruskih dijakov. Starosta dr. Ravnihar je v daljšem krasnem govoru povdaril, kaj so bili Čehoslovaki in Sokolstvo za Jugoslovane, govoril o pomenu in delovanju jugoslovenske lige na Češkem in češkoslovanske v Ljubljani, naglašal zasluge, ki jih imata dva stebra češkega preporoda Havliček in Masaryk za napredek obeh

narodov. V svojem drugem govoru je naglašal, da je delegacija prispela v Prago tudi z namenom, da čestita br. starosti in br. načelniku Vaničku kanjuni šestdesletnicama in vsemu češkemu narodu, ki je izza Tirša in Fugnerja dobil tako plemenite voditelje, kakor sta ta oba predstavitelja Sokolstva. Nato je izročil dr. Scheinerju krasno addresso Jugoslovenskega Sokolstva prirejeno v divni vezavi. Za brata načelnika Vanička, ki se vsled smrti svoje sestre ni mogel udeležiti sestanka, je sprejel addresso dr. K. Heller. Drugi jugosl. govornik dr. Lazar Car (Zagreb) je v svojem govoru omenjal Scheinerjeve zasluge za slovansko vzajemnost. Stara Scheinerjeva ideja, da naj Sokolstvo postane vez med Slovani, je našla mnogo odziva v Jugoslaviji. Govornik se je spominjal čeških obiskov v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Beogradu in Sofiji ter njihovih stikov z Rusi in Poljaki. Ves večer je imel značaj novega zbiranja idej in sil za vseslovanski program. Po oficijelnem delu so nastopili pevci; jugosl. virtuoz S. Ječić je igral par komadov na gosli, ruski tenorist Aleksandrovich pa je s svojimi narodnimi pesmi navdušil vso dvorano. Izvajale so se tudi ženske telovadne točke, ki so pripravljene za veliki zlet v Ljubljani in nekatere druge telovadne točke. Ta večer je bil praznik slovanske vzajemnosti v duhu sokolske ideje. Zato je treba, da izve o njem tudi širša jugoslovenska in sokolska javnost.

Ne pozabite naročnino!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Petek 23.

Orkester:

A-mol koncert

Menuet g-dur

Gorski kraj

Potera

Slovanski ples itd.

VELIKA KAVARNA

Gostovanje a. Povheta

Nedelja! 25. dec. Nedelja!

I. čajanka

Five o'clock tea

Petek 23.

Spored:

1. Moderni berač
2. Protekcija
3. Kritika po manevru
4. Maks in Edi
5. Oj te ženske

Denar

nice, listnice, tobačnice, damske in potne torbice v veliki izbiri, pripravna darila za Božič in Novo leto pri 2011

Iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova c. 13.

Trgovački putnik

(Srbin)

hteo bi se u Mariboru nastaniti te zajednici sa jednim ozbiljnim gospodinom, agenturni, komisijoni, uvozni i izvozni posao osnovati. Imam veze i poznanstva u celoj državi. Dobre preporuke i jamstvo. Stupio bi kao saradnik u sličan već postojeći posao. Interesenti neka ostave svoje adrese u upravi „Tabora“ do 25. decembra 1921.

2069

KNJIGOVEZNICA

MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Mala oznanila.

Slugo (laboranta) za takoj isče lekarna „pri sv. Arhu“ 2055 3-2

Trgovski potnik, mlajša moč, agiten in soliden, spiritozne in kolonijalne stroke se takoj sprejme. Ponudbe na poštni predal št. 18 v Celje. 2052 3-2

Išče se za takoj uradnik, ki je izvežban v službi pri carinarnici. Znanje slovensčine, oziroma hrvaščine je pogoj. Naslov se izve pod „Uvoz“ v upravnistvu lista. 2071 2-1

Išče se igratelj na glasovir za kavarno. Naslov se zve pri Upravi. 2076 2-1

Svetovno poznana „Samborska muštarda“ edina okusna specialiteta za pečene, jetrske in krvave klobasice, kakor tudi za vse druge pikantne jedila. Kdor samo enkrat poskusi zagotovo vzame vedno naprej. Dobiva se samo pri Hmelak in drug, Maribor, Slomskov trg 6. 2046 2-2

Priložnostni nakup. Zenski sukneni čevlji lastnega izdelka dobe se v vsaki velikosti par po 450 kron pri čevljarju Fr. Neubauer, Gosposka ulica 33, 2066

Dve zidani hiši s hlevi, njivo, sadnim vrtom ob državni cesti se s pohištvo vred prodaja za ceno K 170.000, Al. Jevšenak, sodar, Slivnica, 2065

Proda se kompletna konjska oprema za par konjev. Pohrebka c. 15/III. 2067 3-1

Hiša v sredini mesta se takoj prodaja. Prečna ul. 4. 2068 3-1

Sedla, civilna, kupi Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 2012

Iščem

lokal

s stanovanjem v sredini mesta. Lokal prevzamem ali odkupim. Ponudbe pod števil. 2070 na upravo lista do 25. t. m. 2070

Na debelo.

Najcenejše

Na drobno.

delikatese in južno sadje

se dobiva po tvrdki

Eksport

HMEĽAK IN DRUG

Import

MARIBOR

SLOMSKOV TRG števil. 6.

TELEFON INTER.
— 158 —— Brzjavlj —
HMEĽAK, Maribor

Ponuja brezobvezno franko skladišče, dokler traja zaloga!

Polemendolski
Groyer
Trapist
Imperial
Desertni sir v stanjolu iz Dravske doline
Eidamski pravi holandski
Parmesan dalm. (peccorino)
Salame ogrske la
Salame milanske prave la
Mortadella di Bologna
Ossocollo di S. Daniele
la kranjske klobase
Slani heringi
Marinirani heringi
Heringi oviti, napolnjeni
Rusi
Sardine portugalske
Sarđele v slani vodi „Vis“
Sarđele v olju
Sarđele fileti v pikantnem soku
Znojmske kumarce
Gorčica (Senf) znamka Etti odprta
Gorčica (Senf) znamka Etti v bočicah
Svetovno znana muštarda za klobasice

Marmelada
Bosanski pekmez
Originalne kalifornijske kompoti v dozah
Paradižniki italijanski, odprti in v dozah
Cokolada švicarska „Milka“ in „Velma“
Cokolada italijanska „Domus“
Kanditi „Stollwerk“
Smokve v venicah in odprte
Rožiči
Rozine
Mandelni
Lešniki
Oranže
Citroni
Kapere Lipari
Oreh
Mak štajerski
Jabolke vsake vrste
Dateljni, marinirani bižati, ameriški morski raki „Lhoster's“ v dozah na potu.
Vse drugo kolonijalno in specerijsko blago po najnižjih dnevnih cenah.

Glavna zaloga od dobro poznate „Salubre“ redline moke za otroke.

Dnevno razpošiljanje po pošti in železnici na vse kraje naše države.

Zahtevajte cenike brezplačno!

2072 3-1

Zahtevajte cenike brezplačno!

Zelje v glavah

se dobi, dokler zaloga traja po 7-50 v Korosčevi ulici števil. 50. 2074

Morske !! ribe !!

Branzine, Sfogle, Cevole, Branzonele, vsaki dan v hotelu „Union“ 2073

Pavel Nedog

→ čisti

in 1989 10-1

barva ←

obleke in blago vsake vrste v najkrajšem času.

MARIBOR

Gosposka ulica števil. 33

Zmrzla perutnina

(odbirek)

se prodaja v petek 23. decembra od 9.—11. ure po 10 do 20 K za kg. 2043

Eksportno društvo
Cvetlična ulica števil. 18.